

بررسی وضعیت مبتلایان به شکستگی‌های گردن ران ناشی از استئوپروز در کاشان

محسن ادیب حاج باقری^{*}، نگین مسعودی علوی

خلاصه

سابقه و هدف: شکستگی گردن استخوان ران در جهان از شیوع نسبتاً بالایی برخوردار بوده و هزینه‌های زیادی را به فرد مبتلا و جامعه تحمیل می‌کند. با توجه به عدم اطلاع از میزان بروز بیماری و خصوصیات این بیماران در ایران، این مطالعه در کاشان انجام شد.

مواد و روش‌ها: این تحقیق به صورت آینده‌نگر و در مدت ۳ سال انجام گرفته است. وجود استئوپروز با استفاده از روش سینگ از روی رادیوگرافی گردن ران تایید و برای رد سایر علل از آزمایش کلسیم، فسفر و الکالین فسفاتاز سرم استفاده شد. سپس فراوانی شکستگی گردن ران همراه با استئوپروز با توجه به فاکتورهای مهمی مانند سن، جنس، قد، وزن، شغل فعلی و قبلی، مصرف سیگار، رژیم غذایی معمول، سابقه ورزش منظم و راه رفتن در زمان جوانی و اخیر، علت وقوع و سمت شکستگی، سابقه شکستگی طرف مقابل، سابقه سقوط در سال گذشته، وجود قوز کمر، کمردرد، کاهش قد، ضعف بینایی، سابقه بیماری‌ها و جراحی و نیز سابقه شکستگی مهره یا گردن ران و قوز کمر در والدین تعیین و وضعیت دو جنس با یکدیگر مقایسه شد. نتایج توسط آمار توصیفی و نیز آزمون‌های χ^2 و t-test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: در مدت پژوهش ۱۱۴ نفر به علت شکستگی گردن ران ناشی از استئوپروز بستری شدند که از این تعداد ۵۴/۴٪ زن و ۴۵/۶٪ مرد بودند. میانگین سنی واحدهای پژوهش $72/52 \pm 12/34$ سال بود. حدود ۲۲٪ از واحدهای پژوهش سیگاری بودند و ۱۶٪ روزانه از شیر استفاده می‌کردند. تنها ۲۰٪ در جوانی روزانه فعالیت‌های ورزشی داشتند. بیشترین فراوانی نوع حادثه به ترتیب مربوط به افتادن در حین راه رفتن (۴۹/۱٪) و سقوط از ارتفاع کم (۳۳/۳٪) بود. حدود ۱۴٪ از مردان و ۱۸٪ از زنان دارای سابقه شکستگی گردن ران مقابل بوده و ۱۲/۹٪ از زنان و ۵/۸٪ از مردان سابقه شکستگی گردن ران در مادر و ۸/۱٪ از زنان و ۱۷/۳٪ از مردان سابقه شکستگی گردن ران در پدر خود را ذکر نمودند. آزمون آماری χ^2 تفاوت معنی‌داری را از نظر قد ($p \leq 0/001$)، وزن ($p \leq 0/001$)، میزان ورزش ($p \leq 0/004$) و راه رفتن در جوانی ($p \leq 0/003$) و نیز میزان سیگار کشیدن ($p \leq 0/001$) در میان دو جنس نشان داد.

نتیجه‌گیری: با توجه به بروز بالای شکستگی گردن استخوان فمور و به دلیل عوارض این شکستگی انجام اقداماتی در جهت پیشگیری و آموزش‌های اجتماعی به ویژه در ارتباط با اصلاح شیوه زندگی، رژیم غذایی و انجام ورزش در طول زندگی ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: شکستگی گردن استخوان فمور، عوامل خطر، کاشان، استئوپروز

* استادیار گروه داخلی - جراحی دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان.

نویسنده مسؤول: محسن ادیب حاج باقری

آدرس: کاشان، کیلومتر ۵ بلوار قطب رواندی، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کاشان.

پست الکترونیک: adib1344@yahoo.com

تلفن: (۰۳۶۱ ۵۵۵۰۰۲۱) (۲۴۶)

دورنویس: ۰۳۶۱ ۵۵۵۶۶۳۳

تاریخ دریافت: ۸۳/۷/۴

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۵/۹/۱۸

مقدمه

گردن ران تحرک پیش از شکستگی خود را باز می‌یابد [۷، ۸]. بیش از ۵۰٪ این بیماران دچار بی‌حرکتی و معلولیت دائم گشته و برای انجام فعالیت‌های روزمره خود نیاز به کمک دارند. این امر کیفیت زندگی و وضعیت سلامت آنها را به شدت کاهش می‌دهد [۲، ۵، ۸، ۹]. استئوپروز علت اصلی شکستگی‌های گردن ران در افراد بالای ۶۵ سال بوده و ۹۰٪ از این شکستگی‌ها نیز در سنین ۶۵ سال و بالاتر روی می‌دهد. هزینه تقریبی شکستگی‌های ناشی از استئوپروز در آمریکا سالانه بالغ بر ۱۸ میلیارد دلار بوده و انتظار

شکستگی‌های گردن ران یکی از مشکلات مهم بهداشتی جوامع بشری هستند [۱، ۲]. بروز سالانه این شکستگی‌ها در آمریکا از ۲۵۰ هزار مورد در سال ۱۹۹۵ به ۳۴۰ هزار مورد در سال ۲۰۰۵ افزایش یافته و پیش‌بینی می‌شود که به حدود ۵۰۰ هزار مورد در سال ۲۰۴۰ برسد [۳]. این شکستگی‌ها پیش‌آگهی مناسبی نداشته و یک سوم از مبتلایان آن در عرض یک سال پس از شکستگی فوت می‌کنند [۴-۶]. تنها حدود ۳۰-۴۰٪ از مبتلایان به شکستگی‌های